

Lirisme i fantasia, protagonistes de la seva novella número 4

Andreu Sotorra, tot patafitzant patagonitzacions

Andreu Sotorra, novel·lista de la nostra Ciutat, acaba de veure publicada la seva quarta novella, "Els patafis d'un patagó". Aquest divertit títol es correspon a una novella encaminada a un públic infantil-adolescent i ens parla dels esdeveniments que poden succeir quan surts a la recerca del gegant del poble, que ha desaparegut sobtadament. Lirisme i fantasia són els elements que caracteritzen aquesta narració.

"Els patafis d'un patagó" està publicat en una col·lecció orientada eminentment a un públic juvenil. Segons l'Andreu Sotorra, però, la seva novella no és juvenil, ja que "literatura juvenil, pròpiament, no n'hi ha. Em sembla que, en aquest llibre la gent, adulta hi pot trobar coses, les mateixes o potser més que un públic juvenil". De fet, l'argument pot semblar destinat exclusivament a aquest públic, ja que l'anècdota que fa de causa de tota l'acció és la desaparició d'un gegant d'un petit poble i el viatge que un dels habitants d'aquest poble fa buscant el gegant perdut. Però tot allò que transcorre durant aquest viatge és una exploració lírica pels mons soterranis fins a arribar a la platja del món dels patagons, "que és com li-ho dic jo als gegants".

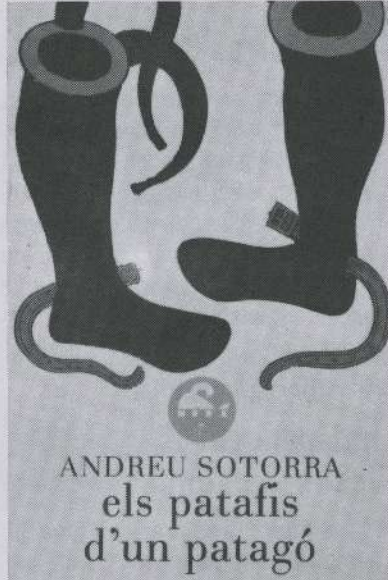
Sobre l'aplicació del nom de patagó als gegants, Andreu m'explica que, en els primers viatges a Amèrica, quan aquest continent acabava de ser descobert, alguns mariners, entre ells Magallanes, deien haver vist uns habitants altíssims, de dos o tres metres, i que deixaven enormes petjades. D'aquestes petjades vingué el nom de la terra on es deia que aquests vivien, la Patagònia.

Onirisme-Lirisme

Sotorra no creu que la seva novel·la sia classificable com a novel·la d'aventures, "perquè no hi passa pràcticament res". Ens diu que la definició més correcta és la de fantasia onírico-lírica, i que, com a tal, és més apreciada com més desenvolupada i conreada està la mentalitat del lector.

El "Centre d'Amics de Reus", d'excursió a Vimbodí

Ens assabenta el «Centre d'Amics de Reus» que pel diumenge, dia 2 de desembre, està preparant una excursió familiar a Vimbodí. Població on els assistents seran obsequiats amb una part de concert per la Societat Coral «La Veu de la Terra», imponent-se una llaçada al seu estendard al final de l'acte. L'àpat serà a L'Espluga de Francolí, presenciant una matança de porc i, per la tarda, es visitarà el Museu Marés a Montblanc.

La vertadera causa que la novella "Els patafis d'un patagó" s'hagi publicat en aquesta col·lecció és independent del caràcter de la narració. Lluís Busquets, director de la col·lecció, fou membre d'un jurat al qual es presentà aquesta novella i en el qual quedà finalista. Busquets, posteriorment, començà a publicar en català la col·lecció «Moby Dick», col·lecció ja tradicional en la literatura juvenil en castellà i que compta ja amb cinc-cents títols. Aleshores fou quan es posà en contacte amb l'Andreu Sotorra, a fi de publicar la novella que aquest havia presentat al premi. Aquesta col·lecció es nodreix de clàssics de la literatura, que, sense tenir caràcter juvenil, poden ser llegits pels nens o adolescents. "Que, després de tot, potser sia el públic que llegeix més bé en aquest moment generacional". Sotorra ocupa el número set de la col·lecció, precedit d'autors com Espriu, Jack London, Pere Calders i Edgar Allan Poe.

Entre tres i quatre premis a l'any

Andreu Sotorra té publicades ja tres novel·les més, entre les quals hi ha una altra narració de tipus infantil. "És la meua primera novel·la publicada, pretesament infantil, excessivament didàctica i paternalista". Més tard publicà una altra novel·la, però aquesta més encaixada a l'estil tradicional de la narració. Aquesta obra guanyà el premi «Lluís Santamaria». I, finalment, la seva darrera obra publicada fins arribar a aquesta, fou "Ofici de conteste", premi «Joaquim Ruyra» l'any 1982 i que ve a ésser un acostament a la novella negra però desmitificada i acostada a nosaltres.

A part d'aquestes novel·les, Andreu Sotorra té contes escampats i coses no publicades "que jo considero que són segurament molt millors que el que tinc publicat". I té també una multitud de premis, "narracionetes premiades amb premis d'aquests que no compten". Andreu ens diu que a ell, personalment, no li agraden els premis, però que, tal i com està el mercat editorial al nostre país, és l'única manera de donar-se a conèixer, perquè "editors com el Busquets, que et diguin —Porta'ns un llibre, que te'l publicarem—, no n'hi ha gaires".

Andreu porta una mitjana de tres o quatre premis a l'any, entre petits i grossos. "Si jo volgués posar a la contraportada dels meus llibres el meu currículum de premis, no m'hi cabrien". Però els premis, a Catalunya, no funcionen gaire bé ni els més grossos. "En català, per a guanyar una mica de difusió, has de guanyar el "Sant Jordi", del qual sembla que fan una mica de llançament, o ha de ser el "Ramon Llull", que, a part d'estar dotat amb dos milions i mig, té molt bona promoció".

El final d'un tipus de cultura

Respecte a la cultura a Catalunya, Andreu es mostra pessimista. "De cada 1.300 habitants, segons unes estadístiques molt recents, un llegeix un llibre". I aquesta situació és encara pitjor a Alemanya, Rússia o Estats Units, on les xifres són del doble. Però la cultura, ens diu l'Andreu, no s'acaba en els llibres, sinó que, avui dia, ofereix moltes més possibilitats.

"Estem al final d'un tipus de cultura. La gent cada cop té menys temps per a passar-lo llegint. Per mi, la revolució dels pròxims vint-i-cinc anys ha de ser la imatge a tot drap, però sense adulterar ni manipular". El paper de l'escriptor, segons l'Andreu, hauria de ser traspassat al de guionista de vídeo-clip, de ràdio o de cine. Però això no vol dir que mori el llibre ni la literatura. El llibre probablement canviarà d'estructura i serà un disquet o quelcom semblant, i respecte a la literatura, ens diu l'Andreu que "sempre se'n salvarà, perquè és, ara per ara, un contacte amb el lector en un moment de tranquil·litat, i això, de moment, no ho pot superar cap imatge".

RAFAEL VILLA.

"Fleca Rigol, digueu..." o el nostre pa de cada dia

El passat dissabte, 14, vam tenir l'oportunitat de veure l'obra original de Josep M.º Muñoz i Pujol «Fleca Rigol, digueu...», interpretada per Ovidi Montllor i Alfred Luchetti, obra que, més aviat que per l'autor o per l'anomenada que pogué tenir l'obra, atreia per aquest quadre d'interpretació, reduït però prometedor. I, efectivament, els dos actors van portar a terme una interpretació modèlica dins de les claus de comèdia que el text exigia, movent-se a l'escenari amb la mateixa naturalitat amb què ho feien als papers.

L'autor sembla haver-se proposat, amb la realització d'aquesta obra, donar un tros de la mateixa realitat, una anècdota tan bàsica i insignificant que no es pot narrar, però darrera la qual hi ha tota la tendresa, l'agudesia i l'humor amb què tracta uns homes del nostre poble, uns forners que podrien ser perfectament els de la fleca de la cantonada, als quals no els succeeix cap tragèdia, sinó que, tot simplement, treballen, es barallen, riuen, s'empaiten... viuen. I aquest tros de la nostra vida, tan real, està remarcant per una escenografia detallista fins el límit, que té tan sols la funció més tradicional de l'escenografia: situar l'acció dins d'un marc espacial i res més, sense trampa ni cartró.

Una obra per a riure o per a somriure?

Ara bé, quelcom no acabà de funcionar en les connexions entre els actors i el públic: l'obra estrepitosament còmica que el públic podia esperar pels comentaris de Montserrat Roig i Joan de Sagarra que es troben al programa de mà, no feia riure sinó somriure. Els diàlegs entre els dos forners i les petites vicissituds per les quals passen portaren els espectadors a un sentiment entranyable, de tendresa, que es traduïa en la manera de contemplar aquests fets i rebre-ls amb un somriure d'afecte, però que no arribava en gairebé cap moment a la riallota. En aquest respecte hi hagué divisió d'opinions entre el públic, però aquesta divisió és, justament, el premi que tota obra de teatre ha d'esperar: no hi ha res més inútil que l'obra de teatre que acaba quan s'encenen els llums de la sala, sense haver causat cap comentari.

RAFAEL VILLA.